

فرم طرح دوره نظری

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان

دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

عنوان درس: تئوری‌ها و مدل‌های مامایی و بهداشتی کد درس ۰۷	گروه آموزشی: مامایی
تعداد واحد: ۱ واحد نظری	محل برگزاری: دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
تعداد گروه هدف: ۳ نفر	مدت زمان ارائه درس: نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴
رشته و مقطع تحصیلی گروه هدف: کارشناسی ارشد مامایی	زمان شروع: شنبه ۱۳ بهمن ماه ۱۴۰۳
مشخصات اساتید	
نام و نام خانوادگی: دکتر پروانه رضاسلطانی دانشیار و دکتری تخصصی (PhD) بهداشت باروری	نام و نام خانوادگی: دکتر زهرا بستانی دانشیار و دکتری تخصصی (PhD) بهداشت باروری
شماره تماس: ۰۹۱۱۳۳۹۱۰۸۸ - ۰۱۳۳۲۵۵۵۰۰۱	آدرس ایمیل: rezasoltani49@gmail.com

معرفی و اهداف درس

هر علم و رشته‌ی تحصیلی برای پیشرفت و صحت عملکرد باید تئوری‌ها و مدل‌های علمی مخصوص به خود را دارا باشد. مامایی به‌عنوان یک حرفه‌ی انسانی به تئوری‌های مربوط در این زمینه روی آورده است و در این باره پیشرفت‌های قابل ملاحظه‌ای نیز داشته است. در واقع، تئوری‌پردازی در خلأ صورت نمی‌گیرد و به زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی و فلسفی بر می‌گردد. لذا بررسی فلسفه‌ی علم مربوط و تئوری‌های مطرح در آن و ارتباط بین آن‌ها و با عمل به منظور حرفه‌ای شدن در مامایی ضرورت دارد. در طول این درس، دانشجویان با مفاهیم فلسفه، معرفت‌شناسی/اپیستمولوژی، فلسفه‌ی روش تحقیق، پارادایم، علم، مفهوم، سازه، پدیده، مدل، تئوری، انواع مدل‌ها و تئوری‌ها، دیسپلین مامایی سلامت‌محور و برخی مدل‌های مورد استفاده در مامایی و بهداشت با تأکید بر یکپارچگی مامایی در ارایه‌ی مراقبت‌های بهداشتی برای زنان به‌ویژه زنان باردار آشنا می‌شوند.

اهداف کلی درس آموزشی توانمندی

آشنایی دانشجویان با انواع تئوری‌ها و مدل‌های مامایی و بهداشتی که زیربنای علمی آموزش‌ها، مراقبت‌ها و درمان‌های مامایی را تشکیل می‌دهند.

اهداف اختصاصی درس از زیرمجموعه‌ی توانمندی

از دانشجو/دستیار انتظار می‌رود در پایان دوره:

۱. مفهوم فلسفه، فلسفه به عنوان روش تحقیق، فلسفه و مامایی، رشد ایده‌های فلسفی در مامایی و پارادایم را شرح دهد.
۲. تاریخچه مامایی، دیسپلین مامایی و ساختار آن و مامایی دیسپلین سلامت‌محور را به اختصار شرح دهد.
۳. مفهوم واژه‌های پارادایم، متاپارادایم، علم، پدیده، قلمرو، مفهوم، سازه و دیسپلین را بیان کند.
۴. مفهوم تئوری، تئوری‌پردازی و انواع تئوری را شرح دهد.
۵. مفهوم مدل و انواع آن، تقسیم‌بندی مدل و مدل‌های پنداشتی و عناصر اصلی در این مدل‌ها را شرح دهد.
۶. مفهوم مدل و تئوری را با یکدیگر مقایسه کند.
۷. برخی از انواع مدل/تئوری‌های مامایی را با ارایه مقاله/مقالات مرتبط با یکدیگر مقایسه کند.
۸. مدل جامع/جامعه‌محور مراقبت از زن در دوران بارداری را با تأکید بر فلسفه‌ی مراقبت از زن باردار، جامعیت فرهنگ و مکان، جامعیت نیازهای بهداشتی زنان از منزل تا بیمارستان و یکپارچگی مامایی در ارایه‌ی مراقبت‌های سلامتی به‌ویژه برای زنان باردار شرح دهد.
۹. مدل ارتقای سلامت، مدل اعتقاد بهداشتی (HBM)، مدل پن‌تری (PEN3)، مدل هماهنگی مامایی در مدیریت مراقبت و همکاری بین گروهی و مدل درمان مبتنی بر شواهد را با ذکر مثال شرح دهد.
۱۰. مفهوم تئوری مراقبت از خود Orem و پیش‌فرض‌های آن را با ذکر مثال بیان کند.
۱۱. مدل مراحل تغییر (TTM)، مدل قصد رفتاری (BIM) و مدل بزنف (BASNEF) را با ذکر مثال شرح دهد و با یکدیگر مقایسه کند.

۱۲. مدل پرسید-پروسید (PRECEDE-PROCEED)، مدل استدلال و تصمیم‌گیری بیواتیکال تامسون-تامسون، مدل تضمین کیفیت از دیدگاه مامایی جامعه‌نگر و مدل ارزشیابی خانواده را با ذکر مثال بیان کند.

روش تدریس رویکرد ارایه تدریس

روش‌های یاددهی - یادگیری مبتنی بر رویکرد آموزشی انتخاب شده: تدریس حضوری با کاربری روش‌های سخنرانی تعاملی برنامه‌ریزی شده (پرسش و پاسخ، بحث گروهی و کویز کلاسی)، تدریس توسط هم‌تایان (Peer teaching)/ارایه مطالب و مباحث تعیین شده و مقالات مرتبط توسط دانشجو و یادگیری مبتنی بر کار گروهی و تیمی

وظایف و تکالیف فراگیران

۱. حضور و مشارکت فعال در کلاس؛
۲. فعالیت‌های پژوهشی و انجام تکالیف تعیین شده با مطالعات جامع کتابخانه‌ای؛
۳. ارایه مقالات مرتبط با عناوین درسی با استفاده از منابع مختلف؛
۴. شرکت در آزمون پایان ترم.

تویم دسی ارایه برنامه‌ی درس تئوری با مدل های مامایی و بهداشتی، نیم سال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ردیف	عنوان	استاد	عرصه آموزش	تاریخ
۱	معرفی درس، اهداف، انتظارات، تکالیف و نحوه ارزشیابی درس و تعیین رفتار ورودی مفاهیم فلسفه، معرفت‌شناسی، فلسفه به عنوان روش تحقیق، فلسفه و مامایی و رشد ایده‌های فلسفی در مامایی	گروه تدریس ۱۰-۱۲ دکتر بستانی	کلاس درس	شنبه ۱۴۰۳/۱۱/۱۳
۲	مروری بر تاریخچه‌ی مامایی، دیسپلین مامایی و ساختار آن، مامایی دیسپلین سلامت‌محور	دکتر بستانی ۱۰-۱۲	کلاس درس	شنبه ۱۴۰۳/۱۱/۲۰
۳	مفاهیم پارادایم، متاپارادایم، علم، پدیده، قلمرو، مفهوم، سازه، دیسپلین	دکتر رضاسلطانی ۱۰-۱۲	کلاس درس	شنبه ۱۴۰۳/۱۱/۲۷
۴	مفاهیم تئوری، تئوری پردازی و انواع تئوری، مدل و انواع آن، مدل‌های پنداشتی و عناصر سازنده آن، تفاوت مدل با تئوری، طبقه‌بندی/معرفی برخی از انواع مدل‌ها و تئوری‌های مامایی	دکتر رضاسلطانی ۱۰-۱۲	کلاس درس	شنبه ۱۴۰۳/۱۲/۴
۵	مدل جامع/جامعه‌محور مراقبت از زن در بارداری، فلسفه‌ی مراقبت از زن باردار، جامعیت فرهنگ و مکان، جامعیت	دکتر بستانی ۱۰-۱۲	کلاس درس	شنبه ۱۴۰۳/۱۲/۱۱

ردیف	عنوان	استاد	عرصه آموزش	تاریخ
	نیازهای بهداشتی زنان از منزل تا بیمارستان، اورژانس‌های مامایی، یکپارچگی مامایی در ارایه‌ی مراقبت‌های بهداشتی برای زنان به‌ویژه زنان باردار			
۶	معرفی و کاربرد انواع مدل‌های مورد استفاده در طراحی برنامه در حرفه‌ی مامایی از جمله مدل ارتقای سلامت، مدل اعتقاد بهداشتی (HBM)، مدل پن‌تری (PEN3)، مدل هماهنگی مامایی در مدیریت مراقبت و همکاری بین گروهی و مدل درمان مبتنی بر شواهد	دکتر بستانی	کلاس درس	شنبه ۱۴۰۳/۱۲/۱۸
۷	معرفی و کاربرد انواع مدل‌های مورد استفاده در طراحی برنامه در حرفه‌ی مامایی از جمله تئوری مراقبت از خود Orem و پیش‌فرض‌های آن، مدل مراحل تغییر (TTM)، مدل قصد رفتاری (BIM) و مدل بزنف (BASNEF)	دکتر رضاسلطانی	کلاس درس	شنبه ۱۴۰۴/۱/۱۶
۸	معرفی و کاربرد انواع مدل‌های مورد استفاده در طراحی برنامه در حرفه‌ی مامایی از جمله مدل پرسید-پرسید (PRECEDE-PROCEED)، مدل استدلال بالینی مدیکال و مامایی از دیدگاه ICM، مدل استدلال و تصمیم‌گیری بیواتیکال تامسون-تامسون، مدل تضمین کیفیت از دیدگاه مامایی جامعه‌نگر و مدل ارزشیابی خانواده؛ معرفی و کاربرد انواع مدل‌های مراقبتی مامایی محور (The midwife-led model of care)	دکتر رضاسلطانی	کلاس درس	شنبه ۱۴۰۴/۱/۲۳
۹	آزمون پایان دوره			

منبع اصلی درس

۱. سیده فاطمه واثق رحیم‌پرور و همکاران؛ درسنامه مامایی مایلز؛ ویرایش پانزدهم، جلد اول، انتشارات بشری، ۱۳۹۲
۲. اعظم بحیرایی، شهلا خسروی، الهام خوری و مژگان میرغفوروند؛ تئوری در یک نگاه: یک راهنما برای عملکرد ارتقای سلامت؛ چاپ اول، انتشارات نور دانش، ۱۳۸۹
۳. علیرضا دیدارلو، داوود شجاعی‌زاده و هاشم محمدیان؛ برنامه‌ریزی ارتقای سلامت بر اساس مدل‌های تغییر رفتار؛ چاپ سوم، انتشارات آثار سبحان، ۱۴۰۱
۴. محسن صفاری، داوود شجاعی‌زاده، دکتر فضل‌الله غفرانی‌پور، علیرضا حیدرنیا و امیر پاکپور حاجی‌آقا؛ نظریه‌ها، مدل‌ها و روش‌های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت؛ چاپ پنجم، انتشارات آثار سبحان، ۱۴۰۱

۵. هادی کوشیار و عباس حیدری؛ تئوری‌ها و تئوری‌پردازان پرستاری؛ چاپ دوم، انتشارات اندیشه رفیع، ۱۴۰۰
۶. رسول تبری؛ تئوری‌های پرستاری؛ چاپ ششم، انتشارات بشری، ۱۳۹۶
۷. ناهید دهقان نیری و فاطمه جلالی‌نیا؛ نظریه‌پردازی و نظریه‌های پرستاری؛ انتشارات شهراب، ۱۳۹۸
۸. عاطفه قنبری؛ تئوری‌پردازی در پرستاری: نگاهی به مفاهیم، مدل‌های پنداشتی تکامل و پیشرفت تئوری در پرستاری؛ انتشارات دانشگاه علوم پزشکی گیلان، ۱۳۸۲
۹. محمد اسماعیل‌پور؛ کاربرد تئوری‌ها در فرآیند پرستاری؛ انتشارات رستگار گیلان، ۱۳۹۳
۱۰. مهوش صلصالی، محمدعلی چراغی، مریم اسماعیلی و زهرا طیبی؛ ضروریات انجام مصاحبه در تحقیقات کیفی؛ چاپ اول، مرکز نشر بشری، ۱۳۹۱
11. Linda V. Walsh, *Midwifery: Community Based Health Care During the Childbearing Year*, 2001
12. Maureen D. Raynor, Jayne E. Marshall, Amanda Sullivan, *Decision Making in Midwifery Practice*, 2005
13. Lesley Ann Page, Rona McCandlish, *The new midwifery: Science and Sensitivity in Practice*, 2006
14. Janet P. Pregler, Alan H. Decherney, *Women's health principles and clinical practice*, 2002
15. Kathleen M. Fahy, Jennifer A. Parratt, *Birth territory: a theory for midwifery practice*, 2006
16. Anne Moore, *Pioneering A New Model of Midwifery Care*, 2009
17. Lynette A. Ament, *Professional Issues in Midwifery*, Jones and Bartlett Publishers, Inc, 2007
18. Illysa R. Foster, Jon Lasser, *Professional Ethics in Midwifery Practice*, Jones and Bartlett Publishers, Inc, 2011
۱۹. دیگر منابع معتبر و مقالات به روز

امکانات آموزشی

- وایت‌برد و ماژیک؛
- ویدیو پروژکتور؛
- رایانه؛
- نرم‌افزار پاورپوینت؛
- نرم‌افزار پخش ویدئو؛
- کتاب‌های مرتبط؛
- مقالات مرتبط با تئوری‌ها و مدل‌های مامایی.

نمونه ارزشیابی دانشجو

روش ارزشیابی	نمره درصد	تاریخ
حضور منظم و به موقع و مشارکت گروهی فعال در برنامه های کلاسی و پاسخ به پرسش های کلاسی/ارزشیابی تکوینی	۲ (۱۰)	در طول دوره
ارایه به موقع تکالیف محوله و فعالیت های پژوهشی تعیین شده؛ فعالیت ها و مشارکت کلاسی و گروهی و ارایه ی محتوای آموزشی برای سایر دانشجویان/ارزشیابی تکوینی	۸ (۴۰)	در طول دوره
آزمون پایان ترم/ارزشیابی تراکمی (پایانی) - آزمون کتبی تشریحی/سؤالات تحلیلی	۱۰ (۵۰)	پایان دوره
جمع کل	۲۰ (۱۰۰)	

مقررات و انتظارات از دانشجو/شرکت کنندگان

هر دانشجو/شرکت کننده طی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی؛
- اخذ موضوعات درسی و محتوای تدریس؛
- حضور منظم و به موقع و مشارکت گروهی فعال در بحث و فعالیت های کلاسی؛
- مطالعه ی محتوای آموزشی؛
- ارایه ی به موقع تکالیف و کار گروهی محول شده در تاریخ تعیین شده؛
- مشارکت در آزمون پایان ترم.